

گزارش «وطن امروز» از ابهامات و خطرات افزایش پلتفرم‌ها و سکوها در معاملات آنلاین طلا

تله طلا

پلیس نسبت به احتمال کلاهبرداری در فروش آنلاین طلا هشدار داده است، چرا که بسیاری از معاملات آنلاین طلا خالی فروشی و بدون نظارت است حتی در معاملات شرکت‌های دارای اینماد و مجوز اتحادیه نیز احتمال تقلب در کیفیت و اصل نبودن طلای آب‌شده وجود دارد

درواقع مشکل اصلی تقلبات در فروش آنلاین طلا ضعف نظارت است به طوری که مشاهده می‌شود برخی از این شرکت‌ها با جعل مجوز یا اسکن غیرقانونی لوگوی اینماد و... ظاهر قابل اعتمادی از خود برای خریداران طلا ایجاد می‌کنند. البته برخی از همین شرکت‌های دارای مجوز نیز به دلیل خالی فروشی و سر باز زدن از تحویل فیزیکی طلا تخلف می‌کنند، بنابراین باید نظارت‌ها افزایش یابد و دستگاه‌های نظارتی پاسخگو باشند.

ادامه از صفحه اول
در حال حاضر به طور رسمی ۹ پلتفرم در حوزه خرید آنلاین طلای آب‌شده فعالیت می‌کنند. همچنین ۴ پلتفرم آنلاین برای فروش طلای تزئینی و ۱۳ صندوق بورسی در زمینه طلا وجود دارد. علاوه بر اینها، چندین بانک و پلتفرم نیز وام طلا ارائه می‌دهند در کنار همین شرکت‌ها شاهد فروش آنلاین غیرقانونی نیز هستیم که این مساله به ریسک بالای معاملات طلای آنلاین دامن زده است.

اغلب سایت‌های فروش طلا مجوز اتحادیه را ندارند

سپس از درگاه ملی مجوزها برای فعالیت مجازی مجوز بگیرند. دولت هم باید چارچوب قوانینی برای این حوزه تعریف کند تا تعهدات و تضمین لازم را از آنها بگیرد. برخی افراد چندین گرم طلا دارند اما تحویل نمی‌گیرند. اگر روزی وبسایت، پلتفرم یا صفحه مجازی آنلاین بسته شود، چه کسی پاسخگو می‌شود؟ متضرر شدن مردم خواهد بود؟

تقلب در فروش آنلاین طلای آب‌شده

بذرافشان درباره شکایات مربوط به عیار پایین طلای آب‌شده در خرید آنلاین هم بیان کرد: «متأسفانه مواردی بوده که طلای آب‌شده توسط صفحات مجازی به فروش رسیده و مشخص شده عیار آن پایین بوده و پنج بسته شده است. سپس مشخص می‌شود هیچ مجوز صنفی از سوی اتحادیه دریافت نشده و فرد باید درگیر شکایت در قوه قضائیه شود، چون فرد فریب این فضا را خورده و بدون آگاهی خرید کرده است. برخی سایت‌ها با تبلیغات و نصب بلبورد، طلا می‌فروشند ولی طلای خریداری شده به مردم تحویل داده نمی‌شود. اگر به هر دلیلی صفحه آن بسته شود و فرد با تبلیغات صورت گرفته منواری شود، آیا از گان‌های مربوط می‌توانند پیگیری کنند؟ آیا وزارت صمت که به آنها مجوز می‌دهد، تضمین قانونی لازم از آنها دریافت کرده است؟ دولت باید با مشورت اتحادیه نسبت به کنترل و نظارت اقدام کند». با توجه به مشکلات و ریسک‌های موجود در خرید و فروش آنلاین طلا، کاربران باید قبل از اقدام به خرید، تحقیقات لازم را انجام دهند و از معتبر بودن پلتفرم‌های انتخابی خود اطمینان حاصل کنند. همچنین اخذ مجوزهای رسمی از اتحادیه طلا و جواهر و داشتن هویت صنفی معتبر می‌تواند کمک بزرگی در افزایش امنیت معاملات باشد. با این حال نمی‌توان تضمین کرد خرید طلا از اپلیکیشن‌ها و شرکت‌ها تضمین شده است، حتی اگر مجوزهای لازم را داشته باشند. درواقع این شرکت‌ها باید سپرده طلا نزد بانک‌های عامل داشته باشند و بر مبنای میزان ذخیره طلا بفروشند، از طرف دیگر امکان تحویل فیزیکی طلا برای همه خریداران باید وجود داشته باشد.

نادر بذرافشان، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران گفت: «بسیاری از سایت‌ها و صفحات مجازی که ادعای داشتن مجوز اتحادیه دارند اما از مجوزهای رسمی اتحادیه برخوردار نیستند. در بسیاری از سایت‌ها مجوز اتحادیه درج شده است اما همه آنها مجوز ندارند. برخی از درگاه ملی مجوزها مجوز گرفته‌اند اما هویت آنها در اتحادیه ثبت نشده و از فیلترهای اتحادیه در حوزه اعتبارسنجی و موارد فنی و امنیتی عبور نکرده‌اند. طی چند وقت اخیر گفته بودیم فقط باید کسانی در بستر فضای مجازی نسبت به فروش آنلاین طلا اقدام کنند که تأییدیه اتحادیه طلا و جواهر تهران را داشته باشند». بذرافشان با اشاره به کلاهبرداری بزرگ سکه نقره، بیان کرد: «این سکه هم اعلام کرده بود دارای جواز اتحادیه طلای تهران است اما در نهایت مشخص شد جواز آنها از بناب در استان آذربایجان شرقی بوده است. هنوز مردم درگیر آن موضوعند. اکنون برخی صفحات مجازی نسبت به فروش طلا اقدام می‌کنند و کالا را به‌صورت فیزیکی به مردم تحویل نمی‌دهند. به نظر من به‌طور کلی این اقدام از پایه و اساس اشتباه است. این افراد ابتدا باید هویت صنفی داشته باشند تا بعد از اخذ جواز در فضای مجازی هم فعالیت کنند. مردم در صورت تمایل به خرید طلا در پلتفرم‌های آنلاین باید قبل از خرید از هویت شخصی، داشتن جواز کسب و هویت صنفی آن مطلع شوند. سپس به صورت فیزیکی و حضوری طلا بخرند. بعضاً از سوی وزارت صمت و درگاه‌های ملی مجوزها، اعلام می‌شود که همه از طریق درگاه ملی نسبت به اخذ مجوز اقدام کنند. باید در نظر داشت حوزه طلا تخصصی است. حجم متضرر شدن در حوزه پوشاک و مواردی از این دست شاید در حد یک میلیون یا اصلاً ۱۰ میلیون تومان باشد اما هزینه خرید یک سکه در حال حاضر ۶۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان و یک گرم طلا ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان است».

بذرافشان اضافه کرد: «بهتر است روند به این صورت اصلاح شود که کسب‌وکارهای آنلاین ابتدا از اتحادیه طلا و جواهر مجوز دریافت کنند و

شرایط دریافت مجوز خرید و فروش اینترنتی طلا

فروشنده‌گان طلای آنلاین باید جواز طلافروشی آنلاین داشته باشند، یعنی ابتدا باید از وجود شرایط لازم معاملات امن اطمینان حاصل کنند. بر اساس اعلام اتحادیه طلا و جواهر تهران، این افراد باید مجوز و تأییدیه ۳ مرجع را کسب کنند تا مجاز به خرید و فروش طلا در اینترنت باشند. این مراجع عبارتند از: اتحادیه طلافروشان (سامانه ایرانیان اصناف)، سایت نهاد اعتماد الکترونیک (اینماد) و اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی. شرایط اخذ مجوز از سامانه ایرانیان اصناف عبارتند از: خرید یا اجاره مغازه و ارائه مدارک مربوط به سند مالکیت یا قرارداد اجاره - انتخاب نام مناسب برای مغازه که باید فارسی و مطابق عفت عمومی باشد - نصب پلاک آبی صادره از سوی شهرداری بر سردر مغازه - تجهیز مغازه به گلاسنودق، دوربین مداربسته، زنگ اخبار به همسایه مجاور، سیستم آرام، شیشه‌های ضدگلوله و کپسول اطفا حریق - نصب قفل برقی و آرامبند روی در ورودی - داشتن فقط یک درب و استفاده از بتن آرمه و میلگرد در دیوارها، کف و سقف مغازه. شرایط دریافت مجوز خرید و فروش اینترنتی طلا از سایت اینماد: شرایط اخذ جواز طلافروشی آنلاین از سایت اینماد شامل موارد زیر است: داشتن حداقل ۱۸ سال سن - فروش کالا یا خدمات در سایت و اعلام قیمت آنها - صاحب امتیاز دامنه بودن

درج اطلاعات تماس برای کاربران سایت و در دسترس بودن - استرداد کالا و عودت وجه بدون قید و شرط ظرف ۷ روز از تاریخ خرید. شرایط دریافت مجوز خرید و فروش اینترنتی طلا از اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی: برای دریافت مجوز از اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی یا ثبت‌نام پروانه کسب اینترنتی، شرایط زیر باید موجود باشد: - تأیید صلاحیت متقاضی توسط نیروی انتظامی به صورت سیستمی و بدون نیاز به مراجعه حضوری - پرداخت مالیات - گذراندن دوره‌های آموزشی احکام تجارت و کسب‌وکار - تأییدیه ویژگی‌های تخصصی کسب‌وکار مجازی توسط مرکز توسعه تجارت الکترونیک - ارائه پروانه تخصصی و مصوبه هیات‌مدیره مبنی بر صدور پروانه کسب به نام مدیرعامل (برای اشخاص حقوقی). اگر شرکت یا پلتفرمی اقدام به فروش طلای آنلاین کرد و یکی از شرایط اعلام شده را نداشت یعنی کالاهای زیر نیم‌کالسه است و باید نسبت به خرید طلا از آن خودداری کرد. یکی از مهم‌ترین نکاتی که مردم باید توجه کنند این است که حتماً در خرید طلای آنلاین امکان تحویل فیزیکی داشته باشند. به عبارت دیگر، در خرید آنلاینی که طلا به صورت انامی نزد پلتفرم نگهداری می‌شود، فروشنده نباید هیچ‌گونه پنهانی برای تحویل طلا به مشتریان بیابرد؛ چرا که در این صورت می‌تواند نشانه‌ای از احتمال کلاهبرداری و... باشد.

۳ روش غیرحضور خرید طلا

۱- خرید فیزیکی: در این روش، فرد از طریق وبسایت‌ها یا اپلیکیشن‌های معتبر طلا را خریداری کرده و طلا به صورت فیزیکی نزد خریدار ارسال می‌شود. ۲- خرید دیجیتال یا مجازی: در این حالت طلای خریداری شده به صورت انامی نزد شرکت یا پلتفرم آنلاین نگهداری می‌شود و فرد می‌تواند به صورت آنلاین معامله کرده یا درخواست تحویل فیزیکی بدهد.

۳- خرید صندوق‌های طلای بورسی: این روش امن به افراد این امکان را می‌دهد که سرمایه خود را بدون نگهداری طلا به صورت فیزیکی، حفظ کنند. در این روش جدید، حتی امکان خرید طلا به صورت کسری (مثلاً به میلیونیم) نیز فراهم شده است که باعث می‌شود افرادی با بودجه کم بتوانند سرمایه‌گذاری کنند.

ریسک‌های مربوط به عدم تحویل طلا

آیست محمدولی، رئیس سابق اتحادیه طلا و جواهر تهران بیان کرد: «فروشنده‌گانی که ادعای داشتن مجوز اتحادیه دارند، احتمالاً مجوز آنها به فضای فیزیکی مرتبط است؛ یعنی جواز کسب و واحد صنفی دارند که در فضای مجازی هم فعالیت می‌کنند. ممکن است مجوز خرید و فروش در فضای مجازی فعلاً نداشته باشند اما زمانی که مجوز خرید و فروش فیزیکی و پروانه کسب را دارند، این نشان‌دهنده وجود یک واحد فیزیکی است که مردم می‌توانند به‌صورت حضوری طلای خود را تحویل بگیرند. بسیاری از مشکلات ناشی از خرید آنلاین با وجود یک فضای فیزیکی حل می‌شود. اتحادیه فقط به افرادی مجوز می‌دهد که پروانه کسب و فضای فیزیکی داشته باشند، در نتیجه خرید در این شرایط بر اساس اعتماد پیش می‌رود».

یکی از مشکلات مطرح‌شده در این زمینه این است که برخی از این سایت‌ها امکان خرید طلای آب‌شده حتی از ۱۰۰ هزار تومان را فراهم کرده‌اند اما تحویل فیزیکی آن تا رسیدن به مقدار مشخصی امکان‌پذیر نیست. به عبارت دیگر، فرد باید صبر کند تا مقدار طلایش به چند میلیون تومان برسد تا بتواند آن را تحویل بگیرد. در سناریوی بدترین حالت ممکن، مسؤول پاسخگویی به پول مردم کیست؟ هم‌اکنون برخی از این سایت‌های فروش طلای آب‌شده مجوز رسمی از اتحادیه طلا و جواهر ندارند. برای نمونه سایت‌های ۲ فروشنده آنلاین طلای زینتی، تنها نشان تجارت الکترونیک را دارند و مجوزهای دیگری در سایت آنها قابل مشاهده نیست. در یک مورد، یک سایت مجوز انجمن فینتک (فناوری‌های نوین مالی) را ذکر کرده بود اما عضو اتحادیه مربوط نبوده است.

کارنامه صندوق‌های طلای بورسی در نیمه اول سال ۱۴۰۳

کمترین بازدهی را ثبت کرده‌اند. برای خرید آنلاین طلا، توجه به مجوزها و تأییدیه‌های رسمی بسیار مهم است. استفاده از پلتفرم‌های معتبر و دارای مجوز، اطمینان از امنیت معاملات و انتخاب مسیرهای امن، نقش مهمی در جلوگیری از کلاهبرداری و حفظ سرمایه دارد. با توجه به رشد بازار طلا و افزایش ارزش آن، انتخاب ترکیبی از روش‌های خرید فیزیکی و آنلاین می‌تواند راهی مناسب برای مدیریت و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری باشد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد بازدهی صندوق‌های بورسی در نیمه نخست سال ۱۴۰۳ صندوق زر با بازدهی بیش از ۱۶ درصدی در صدر لیست بازدهی صندوق‌های طلا قرار دارد. پس از آن صندوق گوهر با ۱۴٫۸ درصد، عیار با ۱۴٫۷ درصد، زرغام با ۱۴٫۲ درصد و صندوق طلا با ۱۳٫۶ درصد بیشترین بازدهی را داشته‌اند. همچنین صندوق التون با ۵٫۴ درصد، گنج با ۵٫۷ درصد، جواهر با ۶٫۲ درصد، تابش با ۹٫۶ درصد و ناب با ۱۰٫۵ درصد

توضیحات رئیس پیشین مرکز ملی بهبود محیط کسب‌وکار

امیر سبحان، رئیس پیشین مرکز ملی بهبود محیط کسب‌وکار اخیراً درباره وضعیت مجوزدهی به این سایت‌ها گفته است: «مرجع صدور پروانه‌های کسب، هیات عالی نظارت بر تشکلهای صنفی در وزارت صمت است. برای مثال برای پروانه کسب آموزشگاه رانندگی، موافقت پلیس راهور هم نیاز است. یا برای اخذ پروانه کسب طلافروشی تأیید امکان برای پروانه کسب غذافروشی تأیید بهداشت ضروری است. مرجع قانونی نظارت بر پروانه کسب طلای آب‌شده باید اعلام می‌کرد. اخذ مجوز در این حوزه مستلزم تأییدیه بانک مرکزی یا نهادهای مربوط باشد، اما وقتی مطرح نشده است بدون نیاز به تأیید، مجوز ارائه می‌شود». او در ادامه افزود: «اتاق اصناف ایران و هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی باید اعلام می‌کردند که چنین تأییدیه‌ای نیاز است. اکنون هم می‌توانند بگویند که راد در بانک کسب‌وکار ایران به آدرس qrmojavezir.com مشاهده کنند. اگر اسم، عکس و نشانی فرد در آنجا وجود داشت، آن فرد پروانه کسب دارد و می‌توان نسبتاً به او اعتماد کرد».

سرور قاراخانی، کارشناس بازار سرمایه هم به در این باره بیان کرد: «سرمایه‌گذاری در طلا از گذشته تا امروز یکی از بهترین روش‌ها برای حفظ ارزش دارایی‌ها و مقابله با تورم بوده است. طلا به عنوان یک سرمایه‌گذاری امن، نقدشوندگی بالایی دارد و در بلندمدت همواره ارزش آن افزایش یافته است. در شرایط ریسک‌گریزی یا افزایش ریسک‌های سیاسی، طلا گزینه‌ای مناسب برای سرمایه‌گذاری است».

وی افزود: «روش‌های مختلفی برای سرمایه‌گذاری در حوزه طلا وجود دارد. خرید فیزیکی طلا نیاز به تخصص، نذار و از ریسک نقدشوندگی نیز برخوردار نیست اما با مشکلاتی نظیر ریسک سرقت، هزینه کارمزد و مالیات همراه است. خرید آنلاین طلا شامل صندوق‌های سرمایه‌گذاری طلا، گواهی

روش‌های امن خرید غیرحضور طلا

سپرده سکه، معاملات آتی طلا و حتی ارزهای دیجیتال مرتبط با طلا می‌شود. خرید صندوق‌های طلا با حداقل سرمایه امکان‌پذیر است و امنیت بالایی دارد. این روش مزایایی مانند کارمزد پایین‌تر و معافیت مالیاتی را ارائه می‌دهد. هرچند در مواقع بحرانی یا نوسانات شدید سیاسی، ریسک نقدشوندگی وجود دارد. قاراخانی خاطرنشان کرد: «هر روش خرید فیزیکی و آنلاین مزایا و معایب خاص خود را دارند و انتخاب میان آنها به عواملی مانند مبلغ سرمایه، ترکیب سبد دارایی‌ها و شخصیت ریسک‌پذیری با ریسک‌گریزی سرمایه‌گذار بستگی دارد. ترکیب خرید طلای فیزیکی و آنلاین بهترین راه برای ایجاد تنوع در سبد سرمایه‌گذاری است؛ به این ترتیب می‌توانیم ریسک کلی سبد دارایی را مدیریت و پوشش دهیم».

لرزم قانون‌گذاری خرید و فروش آنلاین طلا

خرید و فروش طلا به‌صورت آنلاین شامل مسائل مالی و امنیتی است که نیاز به قانون‌گذاری دقیق دارد. در کشورهای مختلف، سازمان‌های نظارتی مانند بانک‌های مرکزی و سازمان‌های بورس و اوراق بهادار بر فعالیت این پلتفرم‌ها نظارت دارند تا اطمینان حاصل شود معاملات به صورت شفاف و قانونی انجام می‌شود. در ایران نیز خرید و فروش طلا به‌صورت آنلاین با مجوز اتحادیه‌های طلا و جواهر و اینماد انجام می‌شود. پلتفرم‌ها و شرکت‌های فعال در این زمینه ملزم به دریافت مجوزهای لازم بوده و باید اطلاعات کاربران و معاملات را به‌صورت شفاف و امن ذخیره کنند اما به دلیل ضعف نظارت، شاهد هستیم که برخی از همین پلتفرم‌ها

که مجوزهای لازم را نیز دارند کلاهبرداری می‌کنند. استفاده از پلتفرم‌های معتبر و دارای مجوز، اطمینان از امنیت معاملات و انتخاب مسیرهای امن، نقش مهمی در جلوگیری از کلاهبرداری و حفظ سرمایه دارد. به طو کلی برای خرید آنلاین طلا، علاوه بر توجه به مجوزها و تأییدیه‌های رسمی، باید دستگاه‌های نظارتی بیوسسته نسبت به فعالیت این پلتفرم‌ها مطمئن شوند. در غیر این صورت با رشد بازار طلا و افزایش ارزش آن، شاهد رشد کلاهبرداری در بازار طلا خواهیم بود. این مساله به قدری گسترده شده که تبلیغات این اپلیکیشن‌ها به سطح شهر و حتی تلویزیون هم کشیده شده است.

صدور مجوز خرید و فروش آنلاین طلا موقتاً متوقف شد

شامگاه دیشب پیش از ارسال روزنامه به چاپخانه خبر توقف موقت صدور مجوز خرید و فروش آنلاین طلا توسط معاون مراکز بهبود محیط کسب‌وکار وزارت اقتصاد اعلام شد. محمدرضا حاجی جعفری گفت: با توجه به مشکلات مربوط به پلتفرم‌های خریدوفروش آنلاین طلا، هیات مقررات‌زدایی تصمیم به توقف صدور این مجوز گرفت. وی دیشب در برنامه میز اقتصاد شبکه خبر درباره پلتفرم‌های خریدوفروش آنلاین طلا توضیحاتی را ارائه داد. حاجی جعفری گفت: از ابتدای ارائه‌اندازی درگاه ملی مجوز، ۲۶۱ مجوز برای پلتفرم‌های خرید و فروش طلا صادر شده است. نقدهایی به آسانی صدور این مجوزها مطرح شده که وی رد کرد و توضیح داد: شرایط و مدارک توسط هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور تعیین می‌شود. مشکل اصلی این

بود که کاربرگ «سامانه معاملات طلای آنلاین» بدون رعایت ضوابط امنیتی لازم ارائه شده بود. صدور مجوزهای قبلی، بدون بررسی دقیق، حساسیت‌های امنیتی را برانگیخته بود که منجر به مکاتباتی برای توقف صدور مجوز شد. بر اساس تبصره ۲ و ۴ ماده ۷ قانون اصلاحیه، توقف صدور مجوز به دلیل انحصار، ممکن نیست اما تصمیم بر این شد ضوابط لازم طی ۵۰ روز تهیه شود. از جمله این ضوابط، سپرده‌گذاری طلای معادل در بانک کارگشایی و فراهم کردن زیرساخت‌های امنیتی سایت است. اختلاف آماری موجود مربوط به پلتفرم‌هایی است که مجوزهای خود را به شناسه یکتا تبدیل نکرده‌اند. ضوابط جدید باید توسط نهادهای حاکمیتی تنظیم شود و نظارت پسینی همچنان بر عهده اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی است.

